

Zespół Szkół Mechanicznych im. gen. Władysława Andersa w Rzeszowie

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z KOMPETENJI PERSONALNYCH I SPOŁECZNYCH**

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH
I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH**

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

**SPOSOBY SPRAWDZANIA
OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH**

**WARUNKI I TRYB UZYSKANIA OCENY WYŻSZEJ
NIŻ PRZEWIDYWANA OCENA ROCZNA**

I. WYMAGANIA EDUKACYJNE UWZGLĘDNIAJĄCE POZIOMY WYMAGAŃ PROGRAMOWYCH

a) Na ocenę dopuszczającą (poziom P) uczeń potrafi:

- wyjaśnić czym jest czynnik ludzki
- wymienić elementy modelu SHELL
- wskazać rodzaje procesów poznawczych
- wyjaśnić czym są procesy poznawcze
- wyjaśnić czym jest stres
- rozpoznać źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych
- wyjaśnić czym jest konflikt
- wskazać przyczyny konfliktu
- wyjaśnić czym są negocjacje
- wymienić sposoby rozwiązywania konfliktów
- scharakteryzować zachowanie asertywne
- wyjaśnić czym jest grupa społeczna
- wyjaśnić proces komunikacji
- wskazać rodzaje komunikacji
- wyjaśnić czym jest aktywne słuchanie
- wskazać typy temperamentu
- wskazać rodzaje błędów popełnianych przez pracownika
- wskazać przyczyny i skutki zmęczenia
- wyjaśnić czym są wibracje
- wyjaśnić, czym jest hałas
- zdefiniować ryzyko
- wyjaśnić na czym polega zachowanie etyczne
- podać przyczyny wypadków przy pracy

b) Na ocenę dostateczną (poziom P) uczeń potrafi:

- wskazać najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
- określić skutki stresu
- wymienić sposoby radzenia sobie ze stresem
- realizować działania w wyznaczonym czasie
- określić czas realizacji zadań
- rozróżnić techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
- scharakteryzować proces komunikacji
- wskazać zasady i techniki aktywnego słuchania
- rozróżnić synergę od antysynergii
- charakteryzować typy temperamentu
- wymienić procesy zachodzące w grupie
- przedstawić skutki wibracji i hałasu na funkcjonowanie człowieka

- wskazać rodzaje obciążeń występujących w pracy
- wymienić rodzaje błędów obejmujących „parszywą dwunastkę”
- rozróżnić ryzyko instrumentalne i ryzyko stymulujące
- wskazuje przykłady zachowań etycznych

c) Na ocenę dobrą (poziom PP) uczeń potrafi:

- scharakteryzować model SHELL
- wyjaśniać zależności modelu SHELL
- omówić działanie poszczególnych procesów poznawczych
- identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne
- stosować aktywne metody słuchania
- omówić wpływ stresu na funkcjonowanie człowieka
- stosować odpowiednie techniki redukcji stresu
- przedstawić różne formy zachowań asertywnych jako sposobów radzenia sobie ze stresem
- określić zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu
- charakteryzować elementy środowiska pracy i ich wpływ na funkcjonowanie człowieka
- charakteryzować rodzaje błędów ludzkich
- przestrzegać zasad etyki

d) Na ocenę bardzo dobrą (poziom PP) uczeń potrafi:

- stosować zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy
- przyjmować odpowiedzialność za powierzone informacje zawodowe
- respektować zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy
- omawiać czynności realizowane w ramach czasu pracy
- monitorować realizację zaplanowanych działań
- dokonywać modyfikacji zaplanowanych działań
- dokonywać samooceny wykonanej pracy
- przewidywać skutki podejmowanych działań, w tym prawne
- wykazywać świadomość odpowiedzialności za wykonywaną pracę
- oceniać podejmowane działania
- przewidywać konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym posługiwania się niebezpiecznymi substancjami, i niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
- wybierać techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji
- analizować własne kompetencje
- wyznaczać własne cele rozwoju zawodowego
- planować drogę rozwoju zawodowego

- wskazywać możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
- prowadzić dyskusje
- udzielać informacji zwrotnej
- charakteryzować pożądaną postawę człowieka podczas prowadzenia negocjacji
- wskazywać sposób prowadzenia negocjacji warunków porozumienia
- opisać sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania
- opisać techniki rozwiązywania problemów
- wskazywać, na wybranym przykładzie, metody i techniki rozwiązywania problemu
- pracować w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania
- przestrzegać podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole
- angażować się w realizację wspólnych działań zespołu
- modyfikować sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

II. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA UCZNIĄ

- Ocena niedostateczna** - uczeń nie opanował podstawowych umiejętności i wiadomości wynikających z programu nauczania, nie rozumie podstawowych pojęć. Nie wykazuje chęci do nauki i nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie wypowiedzieć się na temat podstawowych zagadnień programowych.
- Ocena dopuszczająca** - uczeń nie opanował w sposób dostateczny materiału przewidzianego programem i jego wiedza posiada liczne braki, posługuje się terminologią przedmiotową w niewielkim stopniu. Potrafi wyjaśnić podstawowe pojęcia m.in. czym jest etyka zawodowa, stres, konflikt, negocjacje, asertywność, komunikacja niewerbalna, grupa społeczna. Wie, czym są kompetencje zawodowe. Wykazuje chęci do dalszej nauki i przy pomocy nauczyciela jest w stanie zrealizować polecenia wymagające posiadanej wiedzy i umiejętności przewidzianych w programie, przestrzega zasad pracy w grupach.
- Ocena dostateczna** – uczeń posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu przedmiotu, potrafi wskazać zasady etyczne w zawodzie, zna sposoby rozwiązywania problemów, zna przyczyny i skutki stresu, rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów, angażuje się w realizację wspólnych zadań.
- Ocena dobra** – uczeń posiada zasób wiedzy wymaganej programem, potrafi zastosować swą wiedzę w typowych sytuacjach. Analizuje własne kompetencje i umiejętności, przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych. Realizuje wyznaczone zadania, stosuje różne techniki rozwiązywania problemów, wskazuje sposoby radzenia sobie ze stresem. Podczas pracy przestrzega zasad kultury i etyki, efektywnie się komunikuje.
- Ocena bardzo dobra** – uczeń posiada pełen zasób wiedzy i umiejętności określonej programem, w pełni rozumie i posługuje się terminologią z przedmiotu, potrafi podawać przykłady i objaśniać wskazane zagadnienia tematyczne. Potrafi prowadzić dyskusje i negocjacje oraz zaplanować drogę rozwoju zawodowego i organizować prace zespołu. Jest aktywny, kreatywny i otwarty, proponuje różne sposoby rozwiązywania problemów,

wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji, planuje wykonanie zadania i dokonuje samooceny, ponosi odpowiedzialność za podejmowane zadania.

- f) **Ocena celująca** - uczeń odznacza się specjalnymi zdolnościami, posiada bogaty zasób wiedzy określony programem nauczania oraz wiedzę wykraczającą poza program, uczestniczy w konkursach przedmiotowych. Posiada umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy w nowych sytuacjach. Wykazuje się aktywnością na lekcji i wykonuje dodatkowe zadania wykraczające poza program, bierze aktywny udział w zajęciach pozalekcyjnych.

III. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Każda ocena wystawiana przez nauczyciela jest jawna i uzasadniona.
2. Ocenie podlegają wszystkie formy aktywności ucznia.
3. Sprawdziany, testy, zapowiedziane kartkówki, nauczyciel zapowiada z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisuje termin do dziennika elektronicznego. Do sprawdzianu podawany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
4. Przed przystąpieniem do pisania sprawdzianu, uczeń jest informowany o punktacji jaka przysługuje za dane zadanie w teście/sprawdzianie.
5. Wszystkie sprawdziany i zapowiedziane kartkówki wskazane przez nauczyciela są obowiązkowe co oznacza, że uczeń musi posiadać ocenę.
6. Uczeń, który nie przystąpił do sprawdzianu (lub innej formy pisemnej wcześniej zapowiedzianej) w wyznaczonym terminie do dziennika elektronicznego ma wpisane „nb” jako informację o nieobecności (nie jest to ocena).
7. Nauczyciel ma prawo wyegzekwować od ucznia, w dowolnym terminie, napisanie sprawdzianu (jak i wszystkich zapowiedzianych form pisemnych) jeżeli ten nie pisał go w wyznaczonym terminie. W przypadku odmowy pisania sprawdzianu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
8. Uczeń może poprawić ocenę ze sprawdzianu na dodatkowych zajęciach w terminie do 2 tygodni od otrzymania informacji o uzyskanej ocenie.
9. Kartkówki niezapowiedziane obejmują materiał z trzech ostatnich tematów lekcyjnych.
10. Kartkówki zapowiedziane obejmują materiał wskazany przez nauczyciela.
11. Sprawdzone i ocenione prace pisemne nauczyciel omawia w klasie przy ich oddawaniu i daje do wglądu w terminie do 2 tygodni od przeprowadzonego sprawdzianu pisemnego.
12. Uczeń, który podczas prac pisemnych korzysta ze źródeł niedozwolonych, lub z pomocy innych uczniów, otrzymuje ocenę niedostateczną.
13. Zadania należy oddawać w wyznaczonym przez nauczyciela terminie, w innym przypadku uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Jeżeli uczeń w wyznaczonym terminie

był nieobecny i ta nieobecność jest usprawiedliwiona powinien dostarczyć zadanie na pierwszej lekcji z przedmiotu po powrocie do szkoły.

14. Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji (wpis „np.”) bez podania przyczyny jeden raz w ciągu półrocza danego roku szkolnego (nie dotyczy zapowiadanych lekcji powtórzeniowych ustnych i pisemnych). Uczeń powinien zgłaszać nieprzygotowanie na początku lekcji podczas sprawdzania listy obecności. Zgłoszenie nieprzygotowania zwalnia ucznia z odpowiedzi ustnej, niezapowiedzianej kartkówki oraz posiadania zadania domowego, ale nie zwalnia z udziału w lekcji bieżącej.
15. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie bez adnotacji w dzienniku na najbliższej lekcji po chorobie trwającej co najmniej tydzień.
16. Każdy uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego zawierającego wszystkie treści przekazane na zajęciach.

IV. FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW WRAZ Z WAGAMI

Formy oceniania	Waga
Sprawdzian / test	4
Kartkówka	3
Odpowiedź ustna	3
Zadanie	1
Aktywność	1
Praca grupowa	1
Referaty	1/2
Zeszyt	1
Szczególne osiągnięcia	4 i więcej

1. **Odpowiedzi ustne** - rekapitulacja materiału maksymalnie do trzech ostatnich lekcji. Ocenie będzie podlegać samodzielność, jasność, zwięzłość i poprawność merytoryczna wypowiedzi (w tym stosowanie poprawnej terminologii przedmiotu), operowanie wiedzą,

poprawność wnioskowania, a także konstrukcja wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, wskazanie przykładów, podsumowanie)

2. **Wykonanie prac domowych** – ocenie podlega prawidłowość i poprawność, zrozumienie zagadnienia oraz terminowość oddania.
3. **Aktywność na lekcjach** – zaangażowanie ucznia ukierunkowane na osiągnięcie przez niego wyznaczonych celów lekcji, w tym przygotowanie ucznia do zajęć (min. posiadanie zeszytu przedmiotowego, odpowiednich przyborów).
Za aktywność na lekcji oprócz oceny uczeń może uzyskać „+” plus, a w przypadku braku aktywności „-” Trzy plusy oznaczają ocenę bardzo dobrą, trzy minusy – ocenę niedostateczną.
4. **Praca w grupach** – oceniana jest aktywność, wkład i efekt pracy, stopień zaangażowania w pracę zespołu, umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy teoretycznej i zastosowania jej w konkretnych problemach, prawidłowa analiza treści, poprawna interpretacja zadań, twórczość, skuteczność w osiąganiu celów i umiejętności prezentacji rezultatów pracy grupy. Ocena wyrażona może być plusem „+” lub minusem „-”, a także stopniem w zależności od poziomu trudności zadania.
5. **Referaty** - nauczyciel ocenia stopień rozwinięcia, omówienia danego tematu, różnorodność treści oraz formy pracy, poziom trudności jakiej wymagało zadanie, sposób prezentacji
6. **Prowadzenie zeszytu przedmiotowego** – ocenie podlega estetyka zeszytu i kompletność notatek. W dowolnym czasie jest sprawdzany fakt posiadania zeszytu.
7. **Szczególne osiągnięcia** – udział i wyniki w konkursach przedmiotowych i olimpiadach.

V. WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

A. Kryteria wystawiania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

1. Przy wystawianiu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej nauczyciel sugeruje się średnią ważoną. Nauczyciel może w uzasadnionych przypadkach podwyższyć lub obniżyć ocenę. Ostateczną decyzję podejmuje nauczyciel.

średnia	ocena
Do 1,65	Niedostateczny
1,66 do 2,70	Dopuszczający
2,71 do 3,70	Dostateczny
3,71 do 4,70	Dobry
4,71 do 5,10	Bardzo dobry

Powyżej 5,10	Celujący
--------------	----------

2. Aby otrzymać pozytywną śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną uczeń musi uzyskać pozytywną ocenę przynajmniej z połowy przeprowadzonych sprawdzianów i testów kontrolnych. Ponadto musi istnieć przewaga ocen pozytywnych nad niedostatecznymi spośród zdobytych przez ucznia wszystkich ocen.
3. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny rocznej jest uzyskanie pozytywnej oceny za pierwsze i drugie półrocze.
4. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji śródrocznej otrzymał ocenę niedostateczną zobowiązany jest do zaliczenia materiału programowego w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w formie pisemnej lub ustnej
5. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec roku szkolnego jest zobowiązany do odebrania od nauczyciela zagadnień do egzaminu poprawkowego w ciągu 5 dni od daty konferencji klasyfikacyjnej.

B. Kryteria ocen ze sprawdzianów/kartków

Prace pisemne powinny zawierać 70% treści nauczania badanego obszaru z poziomu podstawowego (P). Pozostałe zadania tj. 30% powinny dotyczyć poziomu ponadpodstawowego (PP).

Przeliczenie punktów na oceny odbywa się w następujący sposób:

Procent uzyskanych punktów	Ocena
0% – 49%	niedostateczny
50% – 62 %	dopuszczający
63% – 74 %	dostateczny
75% – 87 %	dobry
89% – 100%	bardzo dobry
100% + zadania dodatkowe	celujący

VI. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA OCENY WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA OCENA ROCZNA

1. Uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mają prawo ubiegać się do nauczyciela o podwyższenie o jeden stopień proponowanej oceny w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od wystawienia proponowanej oceny rocznej (zapis w e-dzienniku).
2. Wolę taką powinien wyrazić uczeń lub jego rodzice/opiekunowie prawni na piśmie skierowanym do nauczyciela przedmiotu.
3. Sposoby i terminy oraz zakres sprawdzania wiedzy i umiejętności określa nauczyciel przedmiotu.
4. W przypadku nieprzystąpienia ucznia do zaplanowanych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w wyznaczonym terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych, traci on prawo do ubiegania się o podwyższenie oceny.
5. Stopień trudności zadań musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń.
6. Prace sprawdzające przeprowadza nauczyciel przedmiotu.
7. Nauczyciel przedmiotu podwyższa ocenę, jeśli uczeń spełnił wymagania niezbędne do uzyskania wyższej niż przewidywana ocena lub pozostawia wcześniej ustaloną ocenę, jeśli warunki jej podwyższenia nie zostały spełnione.

VII. DOSTOSOWANIE FORM I METOD PRACY NA LEKCJACH DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI.

1. Uczniowie posiadający pisemną opinię Poradni psychologiczno–pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię PPP o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmocnienia poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i docenianie małych sukcesów.

Opracowała: Edyta Dragulska